

Ptgaya Phiyug Sapah Truku Sbiyaw

Phiyug sapah ka Truku sbiyaw o ini smhmut musa plealu phiyugan sapah, kiya o asi ka saan bi plealay tkeuruy han, Saw aji daun sunu ni rngsux, ini tduwa phigan sapah o siyaw yayung ni siyaw ayug, malu bi phigan sapah o mhiyang dgiyaq ni mspngpung dgiyaq, deedaan dha gmraka eiyah pais.

Kiya ni nasi hmjiyal ka malu smlaan sapah do o musa kmaal pbiyi hiya ni mtaqi hiya yaa bi mk3, mk4 rabi ppsmiyah spi, mangal 3 btunux ni phigun na prqda. qmita malu spi do phiyug biyi, nasi naqih ka spi niya do thjil musa isil duri bitaq malu ka spi, babaw na nii tnsapah o mlawa dlutut mdayaw smmalu sapah ni kmeaguh msapuh miyah mseupu smapuh smlaan sapah. Siida msapuh o gmdara rudux ni plaqan na dara ka rqda ni qngqaya djiyun smmalu sapah ni rmngaw, “Utux mcinun hini ka snruwa su phigan sapah, saw mha tpusu ni tgblaiq meudus hini ka laqi su, iya yahi kmrasa ka knsan dha wah! Brahaw su balay, nasi su yahan kmrasa do o aji empskila hini ka lqlaqi da, sus Bari ” msa. 3 btunux rqda o nirih saw pnspuan tama, bubu ni laqi, kntlaxan ranaq tahut paah rqda o pnsblaiq mggealu msa ka kari rudan Truku.

Smmalu sapah ka qngqaya o prajing bi han dmuxan dha kurut ni qcjinuh btunux ka dnamux, qnabil o qbilan dha qcinuh btunux aji uri o pstntun dha powsa sida qhuni, erut na o qhuni ni qrul. Thjil miyah Dgiyaq paru nklaan hidaw dmuuy djima ka smmalu sapah, dmuxan dha djima ni qbilan dha djima ka qnabil, kiya ka kiya ni qngqaya djiyun smalu sapah o qrul, qhuni o ngalan erut smluun sapah .

Ini ptyusi ka ruwan sapah, niqan rqda peiyaxan srakaw tama ni srakaw bubu ni kneiyax, dngiyah tqian lupung mniyah ni lupung rsrisaw ni lupung wwauwa. Truku sbiyaw ga, mnhdus smmalu sapah o kingal paru qrasan, brah na siida o tnsapah ga, asi ka phuqil kingal babuy, nii o “ prngat ” ksun. Rngat babuy nii ka ngalan pusu sqaras quri utux ni kana seejiq, prjingan mqaras. jiras niqan sapah nniquun da, pnlawa eiyah kana lutut ni dlupung mseupu mqaras, babaw na do byakun ka babuy ni pllaxan smiyus qnslan ka utux tmninun, lbuun rnabaw ni saan pqsul lqlaq muhing dnamux quri uyung. hi na do mseupu mkan babuy ni mqaras mimah ni rmgrig.

太魯閣族蓋新屋儀式

祖先蓋房子會先觀察地形是否適合，會不會發生大洪水及土石流等等，河水兩邊及峽谷不適合；山腰台地及小山丘最適合，可防止敵人侵入。

若找到適合的好地方，會隨便蓋一小屋，拿起三個石頭做爐灶，睡三四夜等待好夢，好夢就蓋屋，凶夢就遷出，直到選定就請家族幫忙蓋屋。

祭司進行開工祭儀會殺雞，將雞血灑在三個石頭做成爐灶上及蓋房子用的工具上。

祖先原居在南投縣仁愛鄉德魯固德魯灣地（今靜觀部落），屋頂是用石板或檜木樹皮，牆壁是用石板或疊堆樹枝約寬一公尺，柱子是用筆筒樹皮木頭，後來改用桂竹蓋屋，屋頂及牆壁都用桂竹，筆桐樹及木頭拿來做柱子。

屋內無隔間，有三石灶在父母床之間、父床在右邊、母床在左邊中間 kneiyax，另外還有進門的右邊有 dngiyah 是給過路的客人及給年輕男女朋友過夜，這就是傳統家屋。建築完工會舉行慶典，屋主先要準備釀小米酒殺豬邀請部落人參加，一起吃、喝、及跳舞慶祝歡樂。